

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

29.08.17 nr. 03/9689

Cancelaria de Stat

Examinînd proiectul Legii privind delimitarea proprietății publice, prezentat spre contrasemnare, reiterăm obiecțiile expuse în avizul nr. 03/4672 din 10 mai 2017 care nu au fost luate în considerație la definitivarea proiectului.

1. Lista miniștrilor contrasemnatori urmează a fi expusă ținîndu-se cont de prevederile art. 102 alin. (4) din *Constituția Republica Moldova* și art. 36 alin. (2) din *Legea nr. 136 din 7 iulie 2017 cu privire la Guvern*, potrivit cărora hotărîrea adoptată de Guvern se semnează de Prim-ministru și se contrasemnează de **miniștrii** care au obligația punerii acesteia în aplicare și/sau care sînt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat.

Viceprim-miniștrii reprezintă o funcție în Guvern, instituită pentru coordonarea anumitor domenii ale politicii Guvernului, coordonarea activității miniștrilor și a ministerelor, a altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului în domeniile de activitate date în competență, în conformitate cu art. 25 alin. (2) din *Legea nr. 136 din 7 iulie 2017*, și care nu este instituită pentru conducerea unui minister concret. Astfel, în procedura de contrasemnare a hotărîrilor Guvernului, în temeiul dispozițiilor legale menționate mai sus, miniștrii care potrivit structurii generale a Guvernului dețin concomitent și funcția de viceprim-ministru, contrasemnează hotărârile Guvernului în virtutea funcției de ministru.

În acest context, din proiectul hotărîrii se va exclude referința la funcția de viceprim-ministru.

2. La art. 2:

a) noțiunea „administrarea bunurilor” necesită a fi revizuită, or, administrarea bunului și încheierea actelor de dispoziție în privința bunurilor sunt acțiuni distincte. Astfel, dreptul de dispoziție în privința bunurilor aparține doar proprietarului bunurilor respective.

b) noțiunea „delimitare după apartenență” necesită a fi revizuită conceptual, reieșind din scopul delimitării proprietății publice. Considerăm că delimitarea proprietății publice nu poate constitui temei pentru stabilirea proprietarului bunului imobil, or, aceasta trebuie să fie făcută doar pentru evidență și să nu constituie temei pentru nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor în privința bunurilor indicate în actele de delimitare.

3. La art. 5 alin. (4) lit. b) propunem să se utilizeze conceptul promovată de Ministerul Justiției în proiectul de amendare a Codului civil, și anume distincția actelor juridice civile în acte de dispoziție, administrare și conservare.

4. Art. 7 și 8 se vor revizui reieșind din prezumția că toate terenurile proprietate publică sînt proprietate publică a statului în măsura în care autoritatea publică locală nu prezintă un temei legal de dobîndire a terenului.

5. Din redacția art. 9 alin. (2) și art. 11 alin. (2) și (3) nu este clar dacă bunurile menționate fac parte exclusiv din domeniul public sau domeniul bunurilor

respective va putea fi schimbat. Considerăm necesar de prevăzut expres care bunuri vor face parte exclusiv din domeniul public (similar normelor legale în vigoare).

6. La art. 9 alin. (2) lit. d) menționăm că, potrivit art. 7 alin. (3) din *Legea nr. 1538-XIII din 25 februarie 1991 privind fondul ariilor naturale protejate de stat* în fondul ariilor protejate pot fi incluse și terenuri private, luate sub protecția statului, ele rămânând proprietatea titularilor de terenuri private.

7. La art. 9 alin. (2), necesită a fi revăzute prevederile de la lit. m), o) și r) în special cuvintele „în/pe care își desfășoară activitatea”, deoarece entitățile menționate pot să-și desfășoare activitatea inclusiv în/pe bunuri imobile proprietate privată pe care le închiriază și care nu pot fi atribuite la domeniul public al proprietății publice.

8. La art. 10 se va exclude alin. (2), aplicându-se regula - toate bunurile care nu sunt atribuite domeniului public, aparțin domeniului privat al proprietății publice (obiecție valabilă și pentru art. 12 din proiect). A se vedea și art. 296 alin. (1) din *Codul civil* care statuează că, bunurile care aparțin statului sau unităților administrativ-teritoriale fac parte din domeniul privat dacă, prin lege sau în modul stabilit de lege, nu sînt trecute în domeniul public.

9. Art. 11 alin. (4) și art. 12 alin. (4) se vor reexamina reieșind din faptul că, după intrarea în vigoare a *Legii nr. 248 din 3 noiembrie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova* orașele Bender, Cahul, Ceadâr-Lunga, Comrat, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca, Strășeni, Tiraspol și Ungheni au statuat de municipii.

10. În contextul art. 13 lit. g) și art. 16 alin. (1) lit. f) considerăm necesar a se specifica condițiile în care Guvernul, consiliului local sau Adunarea Populară a Găgăuziei sunt în drept să treacă bunurile din domeniul public în cel privat.

11. La art. 21 considerăm că alin. (10) este inutil, deoarece modul de delimitare a terenurilor proprietate publică se include la art. 20 alin. (5) din proiect.

12. La art. 22 alin. (1) se va revedea efectul delimitării bunurilor imobile proprietate publică, or, în cadrul delimitării terenurilor în baza actelor de inventariere se întocmesc listele bunurilor imobile deja aflate în proprietatea statului sau a unității administrativ-teritoriale.

13. La art. 22 alin. (2) se vor reexamina temeiurile pentru înregistrarea bunurilor imobile proprietate publică în registrul bunurilor imobile.

Atragem atenția că, înregistrarea dreptului de proprietate publică asupra bunurilor imobile nu se poate face în baza actelor de delimitare (listelor), or, acestea constituie proceduri distincte.

14. Se va revedea proiectul în sensul excluderii normelor care se regăsesc în alte legi cum ar fi *Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007*, *Legea nr. 523-XIV din 16 iulie 1999*.

Totodată, se va face claritate în efectele pe care le vor produce actele de delimitare a proprietății publice, or, acestea trebuie să fie făcute doar pentru evidență și să nu constituie temei pentru nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor în privința bunurilor indicate în actele respective.

Viceministru

Nicolae EȘANU

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

MINISTERUL ECONOMIEI AL REPUBLICII MOLDOVA	
AGENȚIA PROPRIETĂȚII PUBLICE	
Intrare Nr.	1360
Semnătura	12.05.2017

10.05.17 nr. 03/4672
La nr. 21-2277 din 26.04.2017

Ministerul Economiei

Examinînd repetat proiectul Legii privind delimitarea proprietății publice și proiectul Hotărîrii Guvernului de aprobare a acestuia, expunem următoarele.

La proiectul hotărîrii Guvernului:

1. Se va rectifica anul în care se preconizează adoptarea prezentului proiect.
2. Lista miniștrilor care contrasemnează, necesită a fi expusă ținîndu-se cont de prevederile art. 30 din *Legea cu privire la Guvern nr. 64-XII din 31 mai 1990*, potrivit căruia hotărîrile Guvernului se semnează de Prim-ministru și se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în aplicare. În acest context, din proiectul hotărîrii Guvernului, se vor exclude cuvintele „Viceprim-ministru,”. Viceprim-miniștrii fac parte din structura generală a Guvernului și nu conduc un minister concret, persoanele respective coordonează activitatea miniștrilor și a ministerelor ramurale.

La proiectul legii:

3. La art. 1 alin. (3) denumirea actului legislativ la care se face referință (*Legea cadastrului bunurilor imobile*) urmează să cuprindă și legislatura Parlamentului, iar luna adoptării legii date se va indica cu litere.

4. La referințele la administrarea și gestionarea bunurilor remarcăm că, Ministerul Justiției elaborează proiect de lege pentru modificarea și completarea Codului civil. Concepția proiectului Cărții 2 din Cod civil este de a abroga tot felul de drepturi cum ar fi gestiune economică, administrare operativă și de a prevedea un singur drept - administrare - pe care autoritățile și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat să le aibă asupra bunurilor statului.

Prin urmare, în proiect nu ar trebui să fie referințe la administrare și gestiune, ci doar la administrare.

5. La art. 2 noțiunea „delimitare după apartenență” necesită a fi revizuită conceptual, reieșind din scopul delimitării proprietății publice. Considerăm că delimitarea proprietății publice nu poate constitui temei pentru stabilirea proprietarului bunului imobil, or, aceasta trebuie să fie făcută doar pentru evidență și să nu constituie temei pentru nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor în privința bunurilor indicate în actele de delimitare.

6. La art. 4 alin. (3) întru corectitudinea redactării, cuvintele „proprietatea statului” se vor substitui cu cuvintele „proprietatea publică a statului” (obiecție valabilă și pentru restul referințelor la proprietatea ~~statului sau a unității~~ administrativ-teritoriale din proiect).

MINISTERUL ECONOMIEI AL REPUBLICII MOLDOVA	
Nr. de intrare	5063

7. La art. 5 subliniem că, conceptual distincția dintre regimul bunurilor domeniului public și privat al statului sau unității administrativ-teritoriale riscă să nu producă efectele dorite atât timp cât trecerea dintr-un domeniu în altul este posibilă inclusiv prin modificarea destinației terenurilor. Astfel, bunurile din domeniul public pot fi trecute în cel privat și în cazul dat restricția privind încheierea actelor de dispoziție în privința acestora nu mai este aplicabilă. Prin urmare, distincția este una teoretică și în principiu orice teren, dacă există decizia autorității publice locale sau a Guvernului poate fi înstrăinat sau pot fi încheiate alte acte de dispoziție în privința acestuia. Astfel, propunem realizarea distincției dintre regimurile aplicate asupra bunurilor prin raportare la destinația acestora. În acest sens, un exemplu similar poate servi conținutul art. 13 al *Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice*, care stabilește tipurile și destinația bunurilor nepasibile de privatizare.

8. La art. 5 alin. (4) :

a) La lit. a) atragem atenția că, Ministerul Economiei promovează un proiect de Lege cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală care în art. 18 alin. (1) lit. b) și alin. (2), prevede renunțarea la formele juridice de organizare: întreprindere de stat și întreprindere municipală.

Potrivit art. 18 alin. (2) din proiectul de lege, întreprinderile de stat și întreprinderile municipale care, în decurs de 5 ani de la intrarea în vigoare a legii, nu vor fi reorganizate în societăți comerciale sau instituții publice își vor înceta activitatea.

b) La lit. b) propunem să se utilizeze conceptul promovat de Ministerul Justiției în proiectul de amendare a Codului civil, și anume distincția actelor juridice civile în acte de dispoziție, administrare și conservare.

9. La art. 5 alin. (5) întru corectitudinea redactării, cuvintele „Adunării Populare a UTA Găgăuzia” se vor substitui cu cuvintele „Adunării Populare a Găgăuziei” (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).

10. La art. 6 alin. (1) se va revedea referința la circuitul liber al terenurilor din domeniul privat al proprietății publice, pentru a nu fi interpretată în sensul că, asupra bunurilor date se aplică regim juridic de drept comun și a nu genera abuzuri. Considerăm că orice acte de administrare sau dispoziție în privința bunurilor proprietate publică încheiate cu persoanele private trebuie să se încheie în baza licitației.

11. Art. 7 și 8 se vor revizui reieșind din prezumția că toate terenurile proprietate publică sînt proprietate publică a statului în măsura în care autoritatea publică locală nu prezintă un temei legal de dobîndire a terenului.

12. Din redacția art. 9 alin. (2) și art. 11 alin. (2) și (3) nu este clar dacă bunurile menționate fac parte exclusiv din domeniul public sau domeniul bunurilor respective va putea fi schimbat. Considerăm necesar de prevăzut expres care bunuri vor face parte exclusiv din domeniul public (similar normelor legale în vigoare).

13. La art. 9 alin. (2) lit. d) menționăm că, potrivit art. 7 alin. (3) din *Legea nr. 1538-XIII din 25 februarie 1991 privind fondul ariilor naturale protejate de stat* în fondul ariilor protejate pot fi incluse și terenuri private, luate sub protecția statului, ele rămânând proprietatea titularilor de terenuri private.

14. La art. 9 alin. (2), necesită a fi revăzute prevederile de la lit. m), o) și r) în special cuvintele „în/pe care își desfășoară activitatea”, deoarece entitățile menționate pot să-și desfășoare activitatea inclusiv în/pe bunuri imobile proprietate privată pe care le închiriază și care nu pot fi atribuite la domeniul public al proprietății publice.

15. La art. 10 alin. (1) și art. 12 alin. (1) se va lua în considerare că, sunt o mulțime de terenuri și alte bunuri imobile care sunt private, dar proprietarii nu le-au înregistrat în registrul bunurilor imobile. Astfel, normele date nu trebuie să fie privite ca temei pentru expropriere.

16. La art. 10 se va exclude alin. (2), aplicându-se regula - toate bunurile care nu sunt atribuite domeniului public, aparțin domeniului privat al proprietății publice (obiecție valabilă și pentru art. 12 din proiect). A se vedea și art. 296 alin. (1) din *Codul civil* care statuează că, bunurile care aparțin statului sau unităților administrativ-teritoriale fac parte din domeniul privat dacă, prin lege sau în modul stabilit de lege, nu sînt trecute în domeniul public.

17. Din redacția art. 11 alin. (2) și (3) nu este clar cum vor fi delimitate teatrele, bibliotecile, muzeele, drumurile locale după interes local sau raional, deoarece respectivele figurează atît la domeniul public al unităților administrativ-teritoriale de nivelul I, cît și la domeniul public al unităților administrativ-teritoriale de nivelul II/ UTA Găgăuzia.

Adițional, se va ține cont că muzeele și bibliotecile pot fi nu doar publice, dar și private (a se vedea în acest sens *Legea muzeelor nr. 1596-XV din 27 decembrie 2002* și *Legea cu privire la biblioteci nr. 286-XIII din 16 noiembrie 1994*). Astfel, se va preciza că normele date se referă la muzeele și bibliotecile publice.

18. Art. 11 alin. (4) și art. 12 alin. (4) se vor reexamina reieșind din faptul că, după intrarea în vigoare a *Legii nr. 248 din 3 noiembrie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova* orașele Bender, Cahul, Ceadâr-Lunga, Comrat, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca, Strășeni, Tiraspol și Ungheni au statut de municipii.

19. În contextul art. 13 lit. g) și art. 16 alin. (1) lit. f) considerăm necesar a se specifica condițiile în care Guvernul, consiliului local sau Adunarea Populară a Găgăuziei sunt în drept să treacă bunurile din domeniul public în cel privat.

20. La art. 14 și art. 15 se vor revedea competențele autorităților publice pentru a nu crea confuzii, deoarece delimitarea proprietății publice include și delimitarea terenurilor proprietate publică.

21. La art. 14 lit. f) referința la entitățile din subordine se va revedea prin prisma noțiunii „entitate” din art. 2 din proiect, care include persoanele juridice de drept public și cele de drept privat.

22. La art. 17 alin. (2) dublează prevederea de la alin. (1) lit. b) din același articol, motiv pentru care propunem excluderea alineatului dat.

23. La art. 18 se va exclude numărul de ordine „(1)”, deoarece alineatul este unic și, respectiv, nu necesită a fi numerotat.

24. La art. 21 alin. (2) lit. c) în vederea întrunirii condiției preciziei actului normativ, se va preciza la care listă se face referință.

25. La art. 21 alin. (5) se va revedea numerotarea elementelor structurale reieșind din prevederile art. 32 alin. (6) din *Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative*, care statuează că, alineatul poate avea diviziuni, însemnate, de regulă, cu litere latine mici și o paranteză. În cazul unor structuri mai complexe, aceste diviziuni se numerotează cu cifre arabe și o paranteză. Diviziunile numerotate cu cifre pot avea subdiviziuni însemnate cu litere latine mici și o paranteză.

26. La art. 21 considerăm că alin. (10) este inutil, deoarece modul de delimitare a terenurilor proprietate publică se include la art. 20 alin. (5) din proiect.

27. La art. 22 alin. (1) se va revedea efectul delimitării bunurilor imobile proprietate publică, or, în cadrul delimitării terenurilor în baza actelor de inventariere se întocmesc listele bunurilor imobile deja aflate în proprietatea statului sau a unității administrativ-teritoriale.

28. La art. 22 alin. (2) se vor reexamina temeiurile pentru înregistrarea bunurilor imobile proprietate publică în registrul bunurilor imobile.

Atragem atenția că, înregistrarea dreptului de proprietate publică asupra bunurilor imobile nu se poate face în baza actelor de delimitare (listelor), or, acestea constituie proceduri distincte.

15. Se va revedea proiectul în sensul excluderii normelor care se regăsesc în alte legi cum ar fi *Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007*, *Legea nr. 523-XIV din 16 iulie 1999*.

Totodată, se va face claritate în efectele pe care le vor produce actele de delimitare a proprietății publice, or, acestea trebuie să fie făcute doar pentru evidență și să nu constituie temei pentru nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor în privința bunurilor indicate în actele respective.

Viceministru

Nicolae EȘANU